



CIUTAT

REVISTA DE PALMA

Maig 2021 Núm. 8

LA CIUTAT EN RESISTÈNCIA

CIUTAT

REVISTA DE PALMA

Edita:



PALMAXXI

www.palmaxxi.com
info@palmaxxi.com

Ciutat és una publicació independent i plural que defensa la llibertat d'expressió. Les opinions expressades a les seves planes no són assumides necessàriament per Palma XXI, sinó que pertanyen als seus autors i autores, que en són responsables.

Direcció: Maria Reyero i Juanjo Suárez

Consell assessor: Jaume Garau, Lluïsa Dubon i Climent Picornell

En aquest número han col·laborat: Jaume Garau, Joan Forteza, Miquel Rayó, AV Ses Veles, Lourdes Durán, Erika Corredor.

Amb el suport de:

Fundació
Iniciatives del Mediterrani



Portada: Foto de l'arxiu de l'AV Puig de Sant Pere (defensa de la Plaça de la Porta de Santa Catalina o Plaça dels Pins)

EN AQUEST NÚMERO DE CIUTAT

La força de la societat civil
Per Jaume Garau
04

Entrevista amb Joan Forteza
President de la Federació d'AV de Palma
05

Cartografia de la Revolta
Mapes de Ciutat
08

Victòries del moviment
social i veïnal a Palma
09

Lluites en marxa
14

Palma: pionera en l'exigència
conservacionista
Per Miquel Rayó
18

Parc de Ses Veles: el moviment veïnal
imprescindible per millorar els barris
Per AV Ses Veles
19

Notícies de Ciutat
21

El futur de Palma:
notícies de les entitats
22

Ressenya:
La ciutat turística de Palma XXI
23

La Ciudad Cuántica:
Per Lourdes Durán
23

EDITORIAL

Alice Walker, l'activista i escriptora afroamericana, deia que "les persones renunciem al seu poder quan pensem que no el tenen". A milers de quilòmetres, a una petita illa del Mediterrani, molta gent ha cregut durant anys que, si ens organitzam, sí que tenim el poder de canviar les coses i fer d'allà on vivim un lloc millor.

Aquest número de *Ciutat* el volem dedicar a les petites i grans lluites ciutadanes, socials i veïnals que han donat fruits i que han fet que Palma sigui avui una ciutat més inclusiva, més humana i més justa. Des de les reivindicacions pels drets més bàsics que van emprendre les proto-associacions de veïns i veïnes encara durant el franquisme (quan la seva tasca organitzativa era il·legal i perseguida) fins a les lluites contra la turístització i comercialització de la nostra ciutat.

Hi ha places, carrers, infraestructures i serveis de Ciutat dels quals avui tots i totes gaudim que varen ser possibles gràcies a les lluites ciutadanes. La nostra llengua i cultura perviu perquè hi va haver gent que va sortir als carrers a defensar-les. Hi ha béns patrimonials que no han sucumbit al pas del temps gràcies als esforços conservacionistes d'un bon grapat d'activistes. Fins i tot la defensa del territori fora de la ciutat (com Es Trenc, la Dragonera o Cabrera) es va gestar a Palma.

Les associacions de veïns i veïnes, articulades al voltant de la Federació que avui presideix Joan Forteza, a qui entrevistam per aquest número, varen jugar i juguen un paper fonamental en les reivindicacions ciutadanes. No en va, varen ser "la primera escola de democràcia", com deia en Paco Mengod, qui fou president de la Federació entre 1989 i 1992. Però a Palma també van florir entitats i plataformes cíviques, ecologistes i culturals que avui encara segueixen molt actives, com el GOB, Arca, l'Obra Cultural Balear i tantes d'altres.

Altres lluites encara estan en marxa i esperam que l'empenta de la societat civil les faci arribar a bon port: la plataforma Zona Zero pel rescat de la plaça Major o la Plataforma contra els Megacreuers són alguns dels exemples que recollim a la nostra "Cartografia de la Revolta".

Esperam que aquest número de *Ciutat* serveixi per visibilitzar i reconèixer els esforços de la societat civil per millorar Palma i la vida dels qui hi vivim. Perquè tot està per escriure, som multitud i la nostra força és gran. Endavant!

LA FORÇA DE LA SOCIETAT CIVIL

Per Jaume Garau

La societat civil és un conjunt molt divers d'entitats que fan feina cada dia per millorar la nostra illa. Entitats grans i petites, locals i globals, cerquen solucions a petits i grans problemes que tenim. Són entitats no lucratives que es fonamenten en el compromís d'homes i dones que estimam Mallorca.

El ventall d'entitats civils és similar a la gamma d'activats col·lectives que fem els mallorquins. Hi ha entitats esportives, mediambientals, culturals, sanitàries, educatives, empresarials, sindicals i socials. Entre totes elles n'hi ha que destaquen per la seva dedicació a temes d'interès general més enllà dels col·lectius amb els quals treballen. Per la seva magnitud i trajectòria històrica cal esmentar aquí les més significatives: l'Obra Cultural Balear, creada els anys 60, la Federació d'AV de Palma, els anys 70, el GOB, també els anys 70 i ARCA, els anys 80. De totes elles el GOB és la que té més seguidors i la que més influència ha tengut en la nostra societat, mostra del gran interès que tenim els mallorquins per la preservació de la nostra terra, la nostra terra i fauna.

Aquestes entitats han generat, abans i després de la democràcia, una quantitat enorme d'iniciatives, propostes, accions, manifestacions, etc. que sens dubte han influït decididament a millorar molts àmbits de la nostra comunitat. Podem recordar, a títol d'exemples, fites tan importants com la lluita per aconseguir el Parc de la Mar, salvar la Dragonera, impulsar el Parc Nacional de Cabrera o la limitació de les places de lloguer vacacional i hotelera a Palma. Unes iniciatives que, si no haguessin existit, estariem en una Illa molt pitjor de la que ara tenim.

Convé assenyalar el camí que han fet les entitats de col·lectius vulnerables, especialment les agrupades en el Tercer Sector Social, com Càritas, EAPN, Amadip, Coordinadora, Intress, Plataforma del Voluntariat, Reas, etc., juntes han arribat a aconseguir una cohesió important entre les diverses entitats, culminant la seva organització

amb la llei del Tercer Sector que s'aprovà al Parlament la passada legislatura. Amb la llei aprovada, es consoliden els convenis de col·laboració amb l'administració com una cosa normal i específica, fora del sistema competitiu dels contractes públics amb empreses privades.

També és necessari recordar l'estatus especial que tenen les entitats sindicals, empresarials o col·legis professionals, que per la seva reconeguda utilitat pública tenen uns instruments de col·laboració i participació en la vida pública molt consolidats.

Però quina és la relació amb les administracions que tenen les entitats ecologistes, culturals, les que defensen el patrimoni o el dret a la Ciutat? És incerta, ambigua, indefinida, sense estructura, sense suport, ambivalent i en general molt minsa. Les iniciatives o reformes que plantegen les entitats a les administracions públiques sempre vénen determinades pel tarannà de la persona responsable de tal o qual departament, marcades per les dificultats administratives que impliquen la fórmula de les subvencions, o la buidor dels convenis.

Malgrat que hi hagi una quantitat enorme de normativa favorable a la transparència i a la participació de les entitats en els projectes de l'administració, participar s'acaba tornant una acció molt complicada, plena d'ambivalència, un «si però no», i en general una mica menyspreu per part d'administració a les entitats de la societat civil.

Quina és la solució? No n'hi ha una d'única, però una llei de la Societat civil, semblant a la del Tercer Sector, seria un pas imprescindible. Una llei que confirmés la independència i l'autonomia de la societat civil respecte de l'administració, que reconegués el valor de la societat civil, establís les bases per una col·laboració justa i fructífera per ambdues parts i també amb la seva relació amb les empreses privades.

“Un dels grans valors del moviment veïnal és la permanència en el temps”

**Entrevista amb Joan Forteza
president de la Federació
d'Associacions de Veïns i
Veïnes de Palma**

El moviment veïnal a Palma ha estat històricament un dels més actius i reivindicatius d'Espanya. Gran part de les victòries ciutadanes en temes urbanístics, socials o ambientals han estat liderades o han comptat amb la participació de les associacions de veïns i veïnes, que estan articulades a una Federació. Per conèixer un poc més sobre la història, les fites, els obstacles i les apostes de futur del moviment veïnal parlem amb Joan Forteza, qui presideix des de fa 8 anys la Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Palma.

Com et vas començar a vincular amb el moviment veïnal?

Abans d'assumir la presidència de la Federació no estava tan involucrat amb temes d'activisme veïnal, era executiu d'una entitat bancària. Mals orígens! Quan em vaig jubilar vaig entendre que una part dels coneixements els podria revertir a la societat. Uns companys del meu barri, el Coll de'n Rabassa, em varen convidar a reactivar l'associació de veïnats, que havia quedat un poc aturada després d'aconseguir treure

la central de GESA de Sant Joan de Déu, l'any 1994. De vegades passa, això, que després d'un esforç molt llarg i continuat la gent es va relaxant. Vaig començar a ficar-me a l'associació de veïnats del barri, em varen nomenar president. Fins aleshores el moviment de veïnats, sobretot durant els anys 80 i 90, es basava molt en reivindicacions de carrer, ho fèiem sovint. Però no s'aconseguien els resultats esperats. Quan jo vaig arribar vaig decidir canviar el model, enfocar-mos més en presentar projectes que fossin una alternativa a allò que proposaven les institucions. Varem promoure una participació molt més activa, encapçalada per la Federació.

Com funciona la Federació? Qui la conforma i per a què serveix?

L'any passat la federació va celebrar el seu 40è aniversari. Avui a la Federació som 49 Associacions de veïnats que estan establertes a més del 80% dels barris de Palma. Estam parlant d'aproximadament unes 15.000 persones associades, amb quota al dia. La majoria, persones d'edat mitjana o gran, de 50 anys cap amunt, no hi ha una presència significativa de joves.

Les dones són majoria, desenvolupen o dirigeixen activitats, però no estan tan presents a les juntes directives de les associacions. Hi ha Associacions molt actives, actives i poc actives, que només es mobilitzen per qüestions puntuals.

Els criteris perquè una associació de veïnats pugui federar-se amb nosaltres són pluralitat, diversitat i representativitat, així com no estar vinculada directament a cap partit polític. No tenim a cap persona que mos representi que sigui membre de cap partit polític. Per no complir amb aquests criteris rebutjam algunes entitats quan creiem que no són ni plurals ni representatives ni diverses.

Assistim amb veu, i de vegades també amb vot, com és el cas del Consell de Gerència d'Urbanisme, al Consell d'Administració de totes les empreses de l'Ajuntament i pràcticament a totes les àrees del consistori. També cada mes participam amb intervencions al ple de l'Ajuntament.

Explica'ns com varen ser els inicis del moviment veïnal a Palma.

Hi ha un fet que marca un abans i un després: el naixement de la



Fotos: Fanzine parlant de la legalització de les associacions cíviques al 1975 // AV Son Cotoner donant suport a les mobilitzacions per protegir Cabrera i Dragonera // Josep Lliteres (president de la FAVP 1994-96) i Rosa Bueno (primera presidenta de la FAVP) al programa "El Correu de S'Arraval" a la Televisió de Son Sardina, que després esdevindria Canal 4 gràcies a l'impuls de la Federació // Festes populars del Rafal Vell organitzades per l'associació de veïns i veïnes. Font: Vídeo de commemoració dels 40 anys de la FAVP.

democràcia, que va permetre que les associacions de veïnats fossin visibles, a l'estar inscrites i tenir una personalitat jurídica. Durant la dictadura tot associacionisme era completament il·legal, però moltes Associacions veïnals es varen crear a l'empar del que es coneixia com a Associacions de Família, vinculades sovint a l'àmbit d'una parròquia. Aquests eren espais molt bons per enganyar al franquisme, en realitat eren les proto-associacions de veïnats. Va ser el cas, per exemple, de les actuals associacions de veïnats del Coll de'n Rabassa, Es Jonquet o Santa Catalina. Moltes vegades la Brigada Social de la policia franquista s'infiltrava i s'hi havia d'anar alerta, però amb aquesta fórmula varen existir un bon grapat d'entitats que treballaven pels seus barris. Així que durant el franquisme sí que va existir ja un moviment veïnal encobert.

Ja en democràcia això va esclatar. El 1980 es va constituir la Federació, amb 13 associacions de veïnats ja legalitzades, que ja feia anys que feien feina. Entre els anys 80 i 90 es varen crear la majoria d'associacions de veïnats de Palma.

Quines eren les primeres lluites del moviment veïnal?

Les primeres reivindicacions veïnals eren molt bàsiques. Faltaven tants de drets i infraestructures! Simplement asfaltar un carrer era un motiu de reivindicació. Llevat del centre històric i el casc antic, molts dels carrers i places de, la resta de Ciutat no estaven asfaltats, la situació als barris de la perifèria era lamentable. El mateix amb el sistema de clavegueres o recollida de fems. En aquell moment no es pensava a participar en l'Ajuntament, sinó en reclamar infraestructures bàsiques, saludables per a la gent.

Un poc més endavant es varen començar a reivindicar centres de salut, en una segona etapa, cap als anys 85-90. Abans tothom anava a Son Dureta. Així es va anar transformant la Ciutat i la mobilitat, ja no ens havíem de desplaçar per assistència sanitària bàsica. Els mitjans de transport que hi havia eren molt precaris: poques línies, de curt recorregut i amb molt baixa freqüència.

L'any passat la Federació va celebrar el seu 40è aniversari. Quines creus que han estat les principals victòries del moviment veïnal a Palma?

N'hi ha moltes! Entre les més recents, l'any 2017, guanyar el recurs contenciós administratiu que vàrem posar en contra l'Ordenança Cívica que volia implementar el Partit Popular, aleshores amb majoria absoluta a l'Ajuntament. Aquesta ordenança implicava que si un nin jugava amb una pilota a una plaça o carrer, se li imposava una multa de 200 euros. Hi havia un criteri en contra de l'associació al carrer. Tot això afectava drets fonamentals de la ciutadania. Nosaltres amb altres entitats (35 en total) vàrem mobilitzar-mos i la Federació va presentar el recurs, com a entitat plural, diversa i representativa. L'ordenança cívica va ser anul·lada en la seva totalitat. És l'única a tota Espanya que va ser anul·lada, i fins aleshores, l'única vegada a Palma que la societat civil ha presentat un recurs d'aquesta magnitud contra l'administració i l'ha guanyat, i això ho va fer el moviment veïnal. A Barcelona també va haver-hi un recurs, i només es varen anul·lar alguns articles.

Una altra victòria important, el 2017, va ser guanyar la proposta d'iniciativa popular en contra del lloguer turístic als plurifamiliars. Fins el dia d'avui, l'única presentada per una entitat cívica i la vàrem guanyar. Som l'única ciutat d'Espanya que ha limitat aquesta pràctica turística. Varem ajuntar més de 6.000 signatures aconseguides a peu de carrer.

Cal destacar la nostra lluita i oposició contra l'aparcament de cotxes al Parc de la Mar, gràcies a la qual avui poden gaudir del Parc.

També hi ha victòries poc conegudes, com el fet que les associacions de veïnats gestionen directament els Casals de Barri. Abans ho feien empreses externes i això va canviar gràcies a les reivindicacions. El 2014 el PP va posar a empreses a gestionar, amb resultats nefastos: de tenir Casals de barri deficitaris a tenir-ne ara, amb la gestió de les associacions, pels quals passen més de 400 persones setmanals a fer activitats, Així les associacions han contribuït a incidir directament en el que ens interessa: la dinamització del barri i interrelacionar les classes socials i identitats culturals que inevitablement es produeixen.

I ja en temps de Covid, un èxit va ser aconseguir que es tanquessin les platges l'any passat per evitar contagis, una sol·licitud de la Federació. Això va ser assumit per l'Ajuntament i pel Govern Balear.

I les lluites que no varen arribar a bon port?

La reconversió de la Platja de Palma, per exemple. Teníem posades moltes esperances al projecte d'esponjament, i ara està abandonat. El fet de poder participar en la gestió del Port de Palma. Aconseguir una petjada acústica més ampla per poder insonoritzar més cases a Sant Jordi, Can Pastilla o el Coll de'n Rabassa. El no haver pogut evitar l'enderrocament de tot el barri de la Gerreria.

Cap a on creus que haurien d'anar les entitats cíviques i veïnals amb el nou context?

Per la situació que vivim, la ciutat farà una transició: la relació entre la ciutadania i les institucions canviarà. Pens que necessàriament s'haurà d'incrementar la participació i la transparència, la societat no ho admetrà d'una altra manera. La Defensora de la Ciutadania, Anna Moilanen, recentment va presentar les seves recomanacions, fent una crítica ferotge als baixos nivells de participació activa i al poc impuls que l'Ajuntament de Palma dona a les polítiques de participació. Hauria de ser tot el contrari perquè això figura als Acords de Govern, a més de ser un dret de la ciutadania, contemplat a lleis i ordenances.

Part de la joventut accepta el compromís de la participació i la

mobilització. A mesura que aquesta societat vagi creixent i aquests joves es vagin implicant, forçaran el canvi. Això condicionarà, sense dubte, al moviment veïnal. Fa 30 anys les reivindicacions eren en base a drets molt bàsics, crec que la lluita ara està en augmentar la qualitat de la participació de la societat civil, per fer respectar els nostres drets i la prevalença del interès general davant els interessos particulars.

A més, pens que cal una especialització dins el moviment ciutadà, comptar amb perfils tècnics i experts en determinats temes per poder fer propostes de qualitat, que estiguin a l'altura de les circumstàncies i tinguin possibilitat d'èxit per poder transformar la societat.

D'una altra banda, ens haurem d'alinejar amb el moviment global per aconseguir els Objectius de Desenvolupament Sostenible, amb l'Agenda 2030. I demostrar el nostre comportament ètic. Crec que aquests seran els pilars del moviment cívic i veïnal del futur: participació, sostenibilitat i ètica.

Per què és important el moviment veïnal?

El moviment veïnal sempre té vida, aquest és un dels seus grans valors: la permanència. És com una planta, que de vegades pot semblar que està morta, però no, les seves arrels estan bevent. A un moment donat, li pegarà el sol i tornaran a sortir les flors.



Mapes de Ciutat

CARTOGRAFIA DE LA REVOLTA

Molts racons de Ciutat amaguen lluites cíviques o veïnals. Algunes van acabar en victòries ciutadanes i d'altres són reivindicacions en marxa. Gran part de la ciutadania no coneix que, rere millores urbanístiques, socials o culturals, en definitiva, millores en la qualitat de vida dels palmesans i palmesanes, hi ha l'empenta del moviment social i veïnal.

En aquest número especial de *Ciutat* volem visibilitzar algunes de les victòries ciutadanes (n'hi ha moltes més!), algunes emblemàtiques, d'altres més desconegudes fora dels seus barris, i les lluites encara en marxa per fer de Palma un lloc millor. Vos deixam amb aquesta "Cartografia de la Revolta", com diria l'arquitecta Itziar González Virós.



VICTÒRIES

DEL MOVIMENT SOCIAL I VEÏNAL A PALMA

1. David contra Goliat: Al Molinar, Port Petit

Al barri d'Es Molinar hi ha un petit port amb gairebé 100 anys d'història. El port es va anar degradant i, des de l'entitat que el tenia la concessió, el Club Molinar de Llevant, es va proposar fer un port esportiu gran, que multiplicava per 7 les dimensions del port petit, passant de 10.000 m² a més de 70.000, endinsant-se al mar més de 300 metres. El projecte incloïa pista de tennis, piscina, aparcaments, etc. Un port que eliminava qualsevol vestigi de l'anterior, inclòs l'històric edifici del club, una de les imatges més representatives del barri.



Davant d'aquesta situació, veïns i veïnes es varen mobilitzar i varen llençar la campanya "Al Molinar, Port Petit".

"Un grup de persones i organitzacions vàrem entendre que aquell port gran, tan lluny de l'escala del barri i de la costa suposaria un canvi dràstic i una pèrdua irreparable per a Palma i per a Mallorca. Una pèrdua que no ens podíem permetre", recorden els impulsors de la campanya. Varen recollir més de 10.000 signatures i organitzaren nombroses activitats informatives i lúdiques. Varen comptar amb el suport d'altres entitats ciutadanes i ecologistes, com Amics de la Terra, el GOB, Greenpeace, ARCA i de la mateixa associació de veïns del barri, Vogar i Ciar. Aconseguiren comprometre a tots els partits polítics.

Finalment, després de 7 anys de reivindicació, el projecte d'ampliació del port es va aturar. Avui Es Molinar compta amb un port petit rehabilitat, a la mida del barri i per al gaudi de visitants i residents.

2. Plaça Encarna Viñas o l'acupuntura urbana

La plaça Encarna Viñas, al barri de Pere Garau, és un exemple d'acupuntura urbana aplicada amb encert. El mes de juliol de 2011 s'inaugurava aquest nou espai de trobada, aconseguit a proposta d'ARCA. Aquest punt era un encreuament a la confluència dels carrers Luca de Tena i Antillón, un espai dedicat al cotxe que deixava aïllada una petita illeta la qual no tenia cap ús efectiu. L'arquitecte municipal Federico Climent va dur a terme la remodelació, eliminant un vial per a crear una plaça triangular.

Amb aquesta nova plaça es va complir un doble objectiu: aconseguir un nou espai per a la ciutadania i homenejar una de les veïnades il·lustres del barri. Encarna Viñas, que va viure a pocs metres de la plaça que ara duu el seu nom, fou pedagoga i professora, i fou membre activa del grup que a partir dels anys 50 dinamitzà la vida cultural i literària de Mallorca.



3. No al pàrquing a sa Riera!

Sa Riera forma part del conjunt conservat del gran recinte de murades de la ciutat. Pel seu propi caràcter d'accident geogràfic i per causa d'esser producte d'un espai

monumental des del començament del segle XVII, ha implicat una trajectòria urbanística

important.

Al 1988 l'empresa Eurotrasa va voler cobrir el llit del torrent entre la plaça Porta de Santa Catalina i el Velòdrom de Tirador, fent així un nou aparcament soterrani amb un bulevard en superfície. El nivell inferior es reservaria per la llera, mentre que els altres dos pisos es destinarien a 1.300 places d'estacionament. A la part superior se situaria l'espai d'ús públic "amb abundant vegetació".



La ciutadania s'hi va oposar a aquest projecte, amb un manifest promogut per ARCA en el qual no només s'expressava la total oposició a la construcció de l'aparcament sinó la declaració de tot el conjunt de Sa Riera com a Bé d'Interès Cultural.

4. Defensant el patrimoni: la lluita contra el pàrquing soterrat de la Llotja

A principis de 2018 va sorgir un nou projecte que suposava una amenaça al patrimoni de Ciutat, així com una afectació a la mobilitat en repetir models obsolets. Des d'Autoritat Portuària de Balears, amb el vistiplau de l'Ajuntament, es projectà la construcció d'un aparcament soterrat davant la Llotja. Aquest pàrquing, que va arribar a sortir a licitació, tindria una extensió d'11.000 m², amb més de 250 m de llarg i una capacitat superior a 500 places.

El COAIB, el Grup d'Opinió d'Arquitectes, ARCA, Joves Arquitectes de Mallorca i Palma XXI es varen oposar a aquest projecte. El mes de maig de 2018 les cinc entitats varen emetre un manifest conjunt en el qual exposaven la seva oposició argumentant que aquest nou aparcament al centre de Ciutat tindria repercussions negatives en la mobilitat (per crear un nou punt d'atracció al vehicle privat en un lloc sensible); pel seu impacte ambiental i paisatgístic (pel que fa a la creació d'infraestructures com accessos i ascensors o l'eliminació de l'arbrat existent); així com per la seva potencial destrucció del patrimoni (afectant l'escala Reial i generant modificacions al subsòl amb un risc potencial en la conservació d'edificis com la Llotja). En aquest cas, la suma d'esforços de diferents entitats de la societat civil va aconseguir aturar aquest projecte.



5. En defensa dels pins al Puig de Sant Pere



A principis dels 2000 amb el lema "Pins si, pàrquing no!", els veïns i veïnes del Puig de Sant Pere es van organitzar per aturar la construcció d'un aparcament soterrani al parc de la Porta de Santa Catalina, a l'única plaça que té el barri, i l'única del centre històric que està sobre terra. "M'enrecord d'una nit que varen venir tres al·lots corrents a dir-mos que hi havia màquines que estaven arrabassant els pins de la plaça", explica Maria Bonnín, que fou durant molts anys veïna del barri i va participar activament a la campanya. L'endemà, veïns i veïnes es varen posar davant les màquines per evitar que continuessin amb les obres.

A partir d'aquí, varen impulsar moltes accions: apadrinaments de pins, instal·lació de pancartes als balcons i a la plaça, concentracions i casseroles a Cort. Finalment, varen aconseguir aturar el projecte de pàrquing i rehabilitar la plaça, deixant els seus elements més significatius: la terra i els pins. Es varen instal·lar bancs per a convertir-la en un espai de trobada pel barri. Aconseguir aturar el projecte de pàrquing i rehabilitar la plaça, deixant els seus elements més significatius: la terra i els pins. Es varen instal·lar bancs per a convertir-la en un espai de trobada pel barri.

6. La cultura, també als barris! El cas d'Es Rafal Vell

La plaça des Rafal Vell és un dels principals punts de trobada del barri i els veïnats han reivindicat històricament el seu bon ús i manteniment. L'any 1991, per exemple, els veïnats demanaren la creació d'un espai adequat per a actes culturals. Un any després van aconseguir la instal·lació d'una tarima al parc que realitzaria aquesta funció.

Més recentment, el 2018, l'associació de Veïns del Rafal Vell proposà homenatjar

l'escriptor mallorquí Josep Maria Llompart, en un barri on la llengua predominant és el castellà. Mitjançant un projecte seleccionat als pressupostos participatius, es dissenyà un conjunt escultòric amb una inscripció del sonet "Mandràgora" on l'autor es descriu a si mateix:

*"I em faig envant, enllà de negre i blanc,
Ànima endins enarborant bandera:
Damunt el groc ditades d'aspra sang"*

El batle de Palma reivindicà a la inauguració que "som una ciutat que vol tenir memòria i per això dedicam un espai de la nostra ciutat a un dels nostres millors escriptors gràcies als

nostres veïnats". L'AV Es Molí des Rafal - Vivero va rebre l'any 2020 el premi Rosa Bueno, que reconeix els projectes d'associacions ciutadanes.



7. Obra Cultural Balear: la lluita per la llengua i la cultura

L'Obra Cultural Balear es va fundar el 31 de desembre de 1962, data en què es commemora l'entrada del rei Jaume I a la ciutat de Palma.

L'OCB va aixoplugar les forces de resistència política i cultural al franquisme durant els últims anys de la dècada de 1960. Durant la Transició, va vetllar pel reconeixement oficial del català i de la seva cultura, va organitzar cursos de llengua i cultura catalanes i va patrocinar la gran manifestació per l'autonomia del 29 d'octubre de 1977, la concentració pública autonomista més gran feta a Mallorca.

L'OCB ha impulsat nombroses iniciatives que han tingut Ciutat com a escenari. El 1991 l'OCB va promoure i va coordinar la plataforma "Volem comandar a ca nostra" que va reunir, per primera vegada des de la Segona República Espanyola, en el Teatre Principal, tota la societat civil a favor del reconeixement de les Balears com a nacionalitat històrica. La iniciativa va aconseguir agrupar entitats empresarials, sindicals, socials, mediambientals, universitàries, religioses i culturals, i va formar un bloc civil que es manté i es renova des de llavors per a totes les manifestacions per la llengua i l'autogovern.

El 1995 va tenir lloc la primera Diada per la Llengua i l'Autogovern, que des de llavors es va celebrar cada mes de maig (fins el 2004) per a reclamar una política lingüística ferma i decidida de les institucions, i principalment del Govern Balear, que té el mandat estatutari de protegir la llengua catalana. El 1995 es va fer una cadena humana amb la participació de 30.000 manifestants.

A l'any següent, el 1996, la plaça Major de Palma es va omplir formant un immens mosaic humà amb la llegenda "Som Comunitat Històrica".

L'arribada al poder de Jaume Matas, del Partit Popular, va comportar una reculada en les conquestes del català. En 2003 el govern balear va tancar Som Ràdio i va retallar pressupostos de normalització lingüística. Es va promulgar el Decret Fiol per a l'ensenyament i l'OCB va impulsar, com a resposta, la plataforma Som i Serem Ràdio (2003) i l'Assemblea per la Llengua (2004). L'any 2007, dia 5 de maig, la festa va reunir unes 30.000 persones aproximadament, les quals van ajudar a compondre un altre mosaic humà semblant al d'onze anys enrere. En aquesta ocasió, la llegenda va ser "El futur és nostre".

Tot el treball de l'OCB durant gairebé 60 anys ha contribuït enormement a la sensibilització sobre la identitat de les Illes Balears i la preservació del català.



8. L'oposició veïnal atura el centre comercial a Es Jonquet

Es Jonquet, declarat BIC i Conjunt Històric el 2009, és un dels barris tradicionals de Palma format per petites cases de mariners i pescadors que vivien a ran de mar.

Els seus molins fariners són una de les imatges més emblemàtiques de la zona, identificats ja a mapes del s. XVII.

Fa set anys es va proposar la construcció d'un centre comercial amb pàrquing subterrani a la zona del "Mar i Terra", situats darrere del talús, així com l'edificació de blocs d'habitatges.

Després de moltes negociacions i reivindicacions de plataformes com "Salvem Es Jonquet" integrada pels veïns de barri, a finals de l'any 2020 es va aprovar el nou Pla Especial de Protecció, el qual permet "crear una plaça en la primera línia, suprimeix el centre comercial i l'aparcament subterrani i elimina l'ús dels molins com a discoteca, permetent situar un restaurants o habitatges".



9. Contra la turistització de la ciutat: Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes i Ciutat per a qui l'habita

Per començar a donar resposta a la turistització de Ciutat, han anat sorgint iniciatives procedents de diferents moviments socials i veïnals, totes amb un mateix objectiu: recuperar la Ciutat per als seus habitants.

L'abril de 2018 l'Ajuntament de Palma va prohibir el lloguer turístic a pisos, convertint-se en la primera ciutat de l'estat que limitava aquesta pràctica, que estava generant molts problemes de gentrificació especialment als centres històrics. La nova zonificació que va permetre aquesta prohibició es va fer per iniciativa popular de la Federació d'Associació de Veïns de Palma, que va demanar que la ciutat fos declarada zona única i no es permetés el lloguer vacacional en habitatges plurifamiliars.

Un altre col·lectiu, Ciutat per a qui l'habita, també ha lluitat amb força els últims anys per fer front a la turistització de la ciutat, exigint entre altres coses una moratòria de noves places turístiques hoteleres i altres tipus d'establiments turístics a Palma. El 2018 l'Ajuntament de Palma va anunciar la prohibició de nous hotels en el centre històric de la ciutat i la conversió dels edificis d'habitatge en hotel. A més, a Nou Llevant només es podrà destinar un 10% del sòl a hotels. Les mesures van entrar en vigor el 2019.



LLUITES EN MARXA

10. Entitats al rescat de la plaça Major

En els anys setanta van transformar radicalment una antiga Plaça Major plena de vida, amb vegetació i fonts, en una altra completament sense naturalesa. Aquest canvi es va produir per la invasió de vehicles particulars i la massificació turística que va conduir a la construcció de l'aparcament subterrani.

El gener de 2020 l'ajuntament volia iniciar, després de la finalització de la concessió, un projecte de construcció de nous aparcaments a les galeries que durant molt de temps van acollir a petits locals.



La societat civil va respondre amb el "Manifest pel rescat de la plaça Major", promogut per la plataforma Zona Zero pel rescat de la plaça Major. Gràcies a les reivindicacions ciutadanes es va aconseguir rebutjar el projecte de pàrquing i es posaren les bases per a reinventar una plaça i unes galeries amb ús ciutadà. Ja s'ha dut a terme un procés participatiu per a definir els futurs usos i gestió. En l'actualitat s'està a l'espera de la convocatòria del concurs d'idees per a la remodelació arquitectònica del conjunt.

11. Plataforma contra els megacreuers



En els darrers anys s'han intensificat els impactes negatius del turisme de megacreuers a Palma. Els efectes perjudicials afecten la nostra econòmica i paisatge comercial, la salut pública, el medi ambient i fins i tot la mateixa activitat turística. Des de la Plataforma contra els megacreuers, formada per una vintena d'entitats socials, ecologistes i associacions de veïnats, es reivindica des de l'any 2019 la regulació d'aquesta tipologia de turisme. El mateix 2019, què Palma va ser situada com la segona ciutat d'Europa més contaminada pels creuers.

Des de la Plataforma es va proposar una moratòria per limitar la contractació de megacreuers al port de Palma i per regular la visita de creueristes al centre de la ciutat. La crisi sanitària ha provocat que el port de Palma no rebi cap creuer des de fa més d'un any. Malgrat això, no s'ha aprofitat l'ocasió per a dur a terme els estudis adients per a establir la capacitat de càrrega turística de la ciutat o fer els informes necessaris relatius a la contaminació o l'impacte econòmic real. Les navilieres ja estan pressionant per a reiniciar l'activitat de manera unilateral i la ciutadania corr el risc, una vegada més, de no poder decidir sobre el que passa a la seva ciutat.

12. Nuredduna amb participació

La proposta de vertebrar la ciutat amb eixos cívics ja es va deixar projectada al PGOU de 1985. Això no obstant, només s'han executat, amb solucions diferents, el de Fàbrica i el de Blanquerna (que ara sembla que tindrà continuïtat amb el carrer Cotlliure).

L'eix de Nuredduna és el següent que s'ha proposat dur a terme Cort. Amb una actuació promoguda per la regidoria d'Infraestructures, es preveu convertir el carrer en zona per a vianants, eliminant el trànsit rodat, pacificant la meitat de la plaça de les Columnes i ubicant una línia central de vegetació a manera de jardí lineal.

La proposta està sent molt qüestionada per diverses entitats per diferents motius. La plataforma "Pere Garau, molt més que Nuredduna" (liderada per Flipau amb Pere Garau i ARCA) ha dut a terme en els darrers mesos una campanya d'oposició al projecte en considerar que accentua les desigualtats al barri i dificulta la mobilitat en eliminar el trànsit rodat. Altres entitats, com Palma XXI, reivindiquen una major transparència i processos efectius de participació ciutadana en projectes urbanístics tan rellevants com aquest.



13. No a la "peatonalització" de carrers al Centre sense participació

Aquest any, set associacions de veïns del centre de la ciutat s'han oposat i han presentat al·legacions a la proposta de l'equip de govern de convertir en zona de vianants els carrers Peraïres, Fideus, Pes des Formatge i Minyones. Es tracta de les associacions de veïns de la Seu, Sant Nicolau, sa Calatrava, Banc de s'Oli, Sa Calatrava-Montision Santa Clara, Sant Pere-la Llotja i Santa Creu i sa Llonja és Born.

En un escrit conjunt presentat a l'Ajuntament demanen que s'acordi denegar la proposta de conversió en zona de vianants promoguda per la regidoria de Participació Ciutadana i Govern Interior i tramitada per Mobilitat, perquè, entre altres raons, a més de no haver estat consensuada amb els veïns afectats "no aporta cap benefici a la ciutat", ja que en la situació actual ja es pot passejar tranquil·lament per aquests carrers.

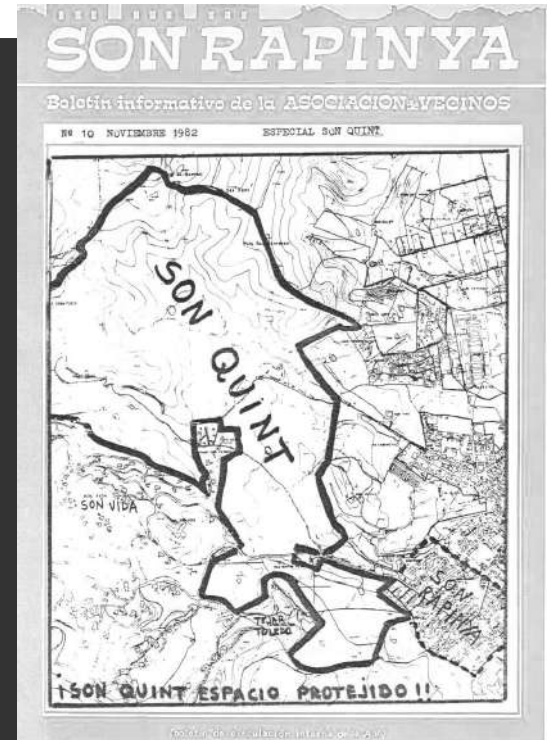
Els veïns temen que aquesta proposta serà "el primer pas -indispensable- per a facilitar automàticament la instal·lació de més terrasses de bars i restaurants" i, en conseqüència, "disminuir l'espai públic". Demanen "un pla seriós que abordi les necessitats de configuració d'aquesta zona de la ciutat, a més d'un pla d'actuació marc que inclogui totes les intervencions previstes".

14. La lluita de Ponent-Potent contra la urbanització: Son Quint / Son Puigdorfila

Son Quint és una de les darreres grans finques del ponent de Palma que fins ara ha aconseguit deslliurar-se del moviment especulador. Ja l'any 1982 es va donar la primera amenaça, amb un projecte que preveia la urbanització de 350 Ha. La pressió ciutadana, liderada en aquell moment per l'Associació de Veïns de Son Rapinya, va aconseguir aturar el projecte.

En els darrers 30 anys s'han desenvolupat diversos projectes urbanitzadors que han afectat parcialment aquesta finca i altres com Son Muntaner, Son Xigala, propietat de la mateixa promotora. La insistència de l'AV de Son Rapinya va propiciar la signatura d'un conveni a tres bandes, amb l'Ajuntament i l'empresa promotora, per a la preservació de la major part del terreny.

La plataforma Ponent-Potent desenvolupa actualment una tasca important en la conservació d'aquest espai com a pulmó verd de Ciutat, així com en les reivindicacions de Son Fila o del Camí Real de Puigpunyent.



15. Monòlit de Sa Feixina: catalogació o esbucament?

L'any 1947 s'inaugurava al parc de sa Feixina el monòlit en record dels tripulants del Creuer Balears, en un acte al qual hi va assistir el mateix Franco. En els darrers anys s'ha plantejat tant la seva catalogació com el seu esbucament, amb opinions oposades tant a les institucions públiques com a la societat civil.

L'any 2010, l'Ajuntament va optar per contextualitzar-ho retirant els elements d'exaltació franquista, en aplicació de la Llei de Memòria Històrica. Així, la llegenda "Mallorca a los héroes del crucero Baleares. Gloria a la Marina Nacional. Viva España", es va suprimir i es va afegir la inscripció "És per a la ciutat símbol de la voluntat democràtica no oblidar mai els horrors de les guerres i les dictadures".

El 2015 el Consell de Mallorca es va posicionar en contra de catalogar el monument i el 2016 es va aprovar el projecte de demolició. Tant el Consell com l'ajuntament de Palma, amb el suport de l'associació per a la Memòria Històrica, s'han mostrat en els darrers anys partidaris d'esbucar el monòlit per la manca de valor artístic. En canvi, l'associació de veïns i amics de Santa Catalina i ARCA defensen el valor històric i arquitectònic del monument i estan a favor de mantenir-ho.

La decisió de l'esbucament o la protecció continua avui als jutjats i sembla no tenir una solució propera.



16. La Llotja: la lluita contra els renous i la defensa del descans

Una de les problemàtiques més importants al barri de la Llotja, per ser una zona residencial a la qual es dóna un ús turístic i comercial, és la relacionada amb el renou. Amb l'objectiu de posar fi a la situació de contaminació acústica mantinguda, els veïnats de la Llotja s'han mobilitzat de manera constant des de fa més de 20 anys.

El renou ha estat i continua essent un motiu d'enfrontament entre veïnats i restauradors/comerciants. Ja el 1995 la Llotja va ser declarada Zona Acústicament Contaminada (ZAC). Això no obstant, aquesta i les posteriors declaracions no han aconseguit donar una solució al conflicte i el renou continua minvant el descans i la qualitat de vida dels residents. Un dels darrers episodis ha estat l'anul·lació de la restricció horària establerta el 2019, que avançava l'horari de tancament a les 23:00 h. L'associació de veïnats de la Llotja-Es Born continua encapçalant la reivindicació en favor de la vida de barri.



17. Ca'n Weyler: patrimoni recuperat?

L'edifici de Can Weyler, un antic casal gòtic situat al carrer de la Pau declarat Bé d'Interès Cultural l'any 1993, és considerat un dels exemples més destacats de l'arquitectura domèstica medieval a Mallorca.

Gràcies a la iniciativa de l'Associació per la Revitalització dels Centres Antics (ARCA) es va posar en marxa el projecte que comença l'any 2010, moment en què va ser adquirit pel Consell de Mallorca per utilitzar-lo com un punt d'informació turística així com un centre dinamitzador i d'interpretació turística.

L'any 2011 es va descobrir que el casal alberga uns banys àrabs que van haver de funcionar fins al segle XVI.

ARCA, que l'any 2007 va tenir la seva seu a Can Weyler, en el 2012 exigeix al Consell que s'ocupi del manteniment de l'edifici.

Avui dia, després de diversos estudis i informes tècnics, encara no hi ha una data prevista per la reforma ni un ús definitiu per l'edifici.





Palma: pionera en l'exigència conservacionista

Per Miquel Rayó

Dragonera, Cabrera, la platja i sistema dunar i de basses d'Es Trenc... Aquests noms evocuen espais singulars de la geografia de Mallorca. En ells hi ha sargantanes i aucells, plantes comuns o endèmiques, ecosistemes fràgils i de gran interès científic pel fet de ser llocs d'encontre entre mar i terra o territoris aïllats de relativament petita dimensió. Contenen també elements d'interès etnològic, històric o econòmic que no cal decantar del conjunt. Pesca, salines, caça, mollets, fars, camins, mites, zones marines de pesca..., i des de no fa massa temps, un indiscutible caràcter simbòlic.

Aquests noms i espais són ara emblemàtics: representen moments essencials de la reivindicació social que afavorí la seva conservació. I no oblidem que s'han convertit en patrimoni per a una ciutadania que aprecia valors paisatgístics i ambientals irrenunciables. La societat mallorquina, i la balear en el seu conjunt, i d'arreu, va fer una passa de gegant cap a la modernitat quan va exigir –des dels anys setanta del passat segle sobretot– la preservació d'aquests espais i de tants d'altres: les albuferes de Mallorca i Menorca, les salines pitiüses, cala Montdragó, la Serra de Tramuntana, els Amunts, les platges del migjorn menorquí...

Té una certa lògica que Palma concentràs les principals manifestacions socials que portaren a la protecció d'aquests espais (com Ciutadella o Maó o la Vila d'Eivissa, en les illes respectives). Però, Palma és la capital de l'illa, diguem-ne, administrativa i política de les Illes Balears (sigui quin sigui el pes que

conferim a aquest concepte). A Palma hi ha les institucions polítiques que tenen poder de decisió sobre l'ordenació territorial, i les seues de la representació democràtica. És a Palma, doncs, on s'havia de fer expressió pública i multitudinària del desig col·lectiu concentrat en aquests lemes: "Salvem Es Trenc!", "Dragonera pels dragons!", "Cabrera, parc nacional!". Als carrers de Palma es feren les grans manifestacions cíviques per a la protecció d'aquells llocs. Encara que a Dragonera, a Es Trenc o a Cabrera es produïssin fets reivindicatius puntuals: l'ocupació de la primera (1977), els boicots a les maniobres militars a l'arxipèlag caprerenc, el tall de camins cap a les dunes d'Es Trenc, i tants d'altres. Per a una societat relativament petita com la insular, i encara provinciana com la de Palma, les manifestacions que ompliren els carrers de la capital els anys setanta, vuitanta i noranta, per a evitar usos d'aquells espais incompatibles amb la seva condició de patrimoni natural, foren una sorpresa i alhora significaren un punt d'inflexió exemplar arreu de l'Estat i d'Europa.

Pancartes, lectures de manifestos, articles de premsa, convocatòries successives i tenaces de col·lectius com Talaiot Corcat, Terra i Llibertat, el Comitè per a la Defensa de Dragonera, el GOB, les accions directes seves a les que cal afegir les de Greenpeace... El suport d'intel·lectuals i d'artistes com Josep Maria Llompart, Anthony Bonner, Maria del Mar Bonet o Joan Miró, entre moltíssims d'altres, reforçava un anhel popular creixent, l'interès social de la Conservació. D'aquestes manifestacions –i també d'altres que es comentaran en futurs articles– Ciutat en pot presumir. N'ha estat pionera.



PARC DE SES VELES:

EL MOVIMENT VEÏNAL, IMPRESCINDIBLE PER MILLORAR ELS BARRIS

Per la Junta Directiva de l'AV Ses Veles

El barri de Foners és un barri de l'eixample pròxim al centre històric i al Nou Llevant. És un barri administratiu on estan ubicades diverses oficines administratives autonòmiques i municipals. Els límits territorials del barri són: Avingudes, c/ Manacor, Manuel Azaña, Joan Maragall.

És un barri massificat d'aproximadament 15000 habitants, amb un disseny urbanístic de plantes baixes i edificis de moltes plantes d'altura i cap zona verda ni esportiva, per tant per gaudir d'aquestes zones s'ha d'expropiar. Vàrem veure l'oportunitat de tenir una zona verda quan el solar on s'ubicava la fàbrica CIMSA, actualment el Parc de Ses Veles, el PGOU del 1985 ho destinava a zona verda.

Però l'any 1994 aquest solar es requalificava per permetre-hi la construcció d'un edifici de sis plantes per part d'una empresa, que també edificaria, a canvi, la seu de la Gerència d'Urbanisme.

Atenent que aquesta transacció suposava la pèrdua de l'únic solar públic que quedava al barri, un grup de veïns ens ajuntàrem per oposar-nos-hi i demanar que no s'edificués, sinó que aquest es convertís en una zona verda, tal com ho contemplava el PGOU de 1985, entenien que es podia perdre l'oportunitat de reivindicar que el solar fos un parc amb espais públics per la ciutadania i no un edifici.

Començava un llarg, i difícil, camí. No tots els veïns pensaven el mateix, ni tampoc l'Associació de Veïns de Foners, l'única existent, no s'oposava al projecte: pensaven, de la mateixa manera que molts de comerços, que aquests nous habitatges durien riquesa al barri.

Els que rebutjàvem les intencions de l'Ajuntament ens reunírem amb veïns i duguérem a terme tota mena d'actes reivindicatius, com una penjada de pancartes a finestres i balcons, torrades al mateix solar o recollides de signatures (obtinguérem 1.091 firmes). El 17 de març de 1995, un centenar de veïns acudírem al ple municipal amb pancartes contra la construcció dels habitatges i reivindicant la zona verda en el solar. Davant aquesta pressió veïnal, tots els grups municipals s'avingueren a iniciar una negociació amb les parts interessades per proposar "que dicho solar serà destinado a zona verde y equipamientos". També es va deixar sense efecte el concurs convocat per Cort per comprar un edifici d'oficines per a la Gerència d'Urbanisme, el pagament del qual es destinava al solar.

Donat el rebuig de l'AV foners, de defensar la zona verda, els veïns que dugueren aquesta lluita van decidir constituir una altra associació de veïns, ja que no es podia perdre l'oportunitat de tenir una zona verda al barri.

Finalment, el 14 de gener de 1999 es va inaugurar el parc, amb la presència del batle Joan Fageda i d'un gran nombre de veïns que assistiren a la festa organitzada per a l'ocasió, que comptà amb foguerons i actuacions musicals. Amb una inversió total de 64 milions de pessetes (384.647,75 €), el parc comptava amb deu espècies diferents d'arbres, arbusts i plantes de temporada, jocs infantils, bancs, etc.

Cal destacar que, en una de les entrades, es va conservar la porta de l'antiga fàbrica CIMSA, que es va decidir protegir. Aquest arc, actualment, és tot un símbol del barri.

Però la nostra lluita no va acabar aquí: l'equip de govern volia batejar la plaça amb el nom de Gabriel Alzamora, i nosaltres reivindicàvem el de Ses Veles, el topònim amb què es coneixia la zona, que prenia de l'antiga possessió a la qual pertanyia el solar, com constava en el registre de la propietat. Com a acte reivindicatiu, col·locàrem una placa amb el nom que defensàvem a l'arc

del parc, en el marc de les festes de la barriada. Finalment, després d'aportar nombroses proves gràfiques sobre el topònim, el govern municipal ens donà la raó, i anomenà la plaça, definitivament, com a Parc de Ses Veles.



Fotos cedides per l'Associació de Veïns i Veïnes Ses Veles

NOTÍCIES DE CIUTAT

Pere Garau, molt més que Nuredduna critica el talante "impositivo" de Cort y la ausencia de un Plan de Movilidad público

Diario de Mallorca, 10/04/2021.- representantes de Flipau amb Pere Garau, Pimeco y la Asociación de Comerciantes del Mercado de Pere Garau presentaron a los regidores las "incongruencias" que para ellos implica su proyecto para Nuredduna.

Hila defiende "la mejora" que supondrá el eje cívico de Nuredduna ante la degradación de Pere Garau

Diario de Mallorca, 15/04/2021.- Ha reiterado que el proyecto de Nuredduna se hará y supondrá "una mejora espectacular" para Pere Garau. Además, ha considerado que será "una mejora que dará vida a un barrio que estaba en proceso de degradación"

Palma incrementa en un 168,95% las ayudas a familias vulnerables por la pandemia

Europa Press, 15/04/21.- El Ayuntamiento de Palma, a través del área de Bienestar Social, destinó en 2020 hasta 11 millones de euros en ayudas que llegaron al nueve por ciento de la población.

Palma ya tiene en marcha más de 200 nuevas viviendas de protección oficial

Diario de Mallorca, 20/04/2021.- LEstas VPO estarán finalizadas en julio de 2022 y sus inquilinos pagarán el 30% de sus ingresos como máximo

El Ayuntamiento convocará de nuevo a finales de año los presupuestos participativos

Diario de Mallorca, 18/04/2021.- Las siguientes votaciones se aplazarán hasta 2022

Gran acollida del primer parc infantil inclusiu de Palma

IB3 Notícies, 18/04/2021.- L'objectiu, el de fer que sigui més inclusiu, s'aconsegueix amb l'oportunitat que permet d'aprofitar-lo amb tots els sentits.

Centre Històric avala la reforma del Parc de la Mar y la iluminación de la Seu

Última Hora, 21/04/2021.- La aprobación de la reforma del Parc de la Mar se realizó sin que el equipo de Gobierno haya aceptado la catalogación y protección de este espacio, como reclama Arca.

Palma convertirá un viejo cuartel en un nuevo barrio

La Vanguardia, 23/04/2021.- La nueva área urbana de Son Busquets, inspirada en las supermanzanas de Barcelona, tendrá 900 viviendas

Jarabo rechaza prorrogar la ampliación de las terrazas en calzadas hasta final de año

Última Hora, 23/04/2021.- El concejal de Participació Ciutadana i Govern Interior, Alberto Jarabo, consideró que «hay que ser más cautos, es mejor ir ampliando el plazo trimestralmente».

Dime dónde vives y te diré de qué vives: Un análisis de las desigualdades en la fuente de ingresos de los vecinos de Palma

Passes perdudes, 15/04/2021.- En este análisis se usarán los datos ofrecidos por La Vanguardia en su artículo "¿De qué viven tus vecinos?" para hacer un breve radiografía de la situación de Palma.



futur de Palma

ENTITATS TREBALLANT
PEL MODEL DE CIUTAT



El Fòrum presenta l'"Agenda d'objectius per a la reconversió turística"

Aquest mes el Fòrum va presentar al Parlament el primer d'una sèrie de documents que pretenen oferir reflexió i propostes sobre els temes centrals de la nostra realitat, que contribueixin a avançar cap a una societat més equilibrada, sostenible, solidària i inclusiva.

A aquest document la plataforma d'entitats advoca per la reconversió de les obsoletes per a usos socials, culturals o sanitaris.

EAPN llença la campanya "Per una societat més justa, marcau la X solidària"

Coincidint amb el Dia Mundial de la Salut, el període per fer la declaració de la renda ha començat un any més i, amb ell, les ONG s'uneixen per presentar la campanya de la «X Solidària» i aconseguir que més persones contribuents marquin la casella 106 d'Activitats d'Interès Social en la seva renda



El Cercle d'Economia organitza la conferència "La ciudad de los Cuidados"

Izaskun Chinchilla, arquitecta madrilenya pionera en projectes arriscats, va explicar en la conferència oferta pel Cercle la seva visió sobre l'arquitectura i urbanisme actuals.



RESSENYA

La ciutat turística: de 1975 a 2020

Palma, la ciutat envaïda. Biografia de Ciutat

Palma XXI

“El títol d’aquest llibre no és únicament un joc de paraules i un gest de reconeixement al llibre de Màrius Verdaguier La ciutat esvaïda, sinó també l’expressió d’un convenciment. Palma ha crescut, sobretot, per la gran influència que han tingut les successives invasions de pobles i grups al llarg de la seva història i per determinats fenòmens externs a la dinàmica pròpia de la ciutat”. Amb aquestes paraules donava inici l’any 2016 el primer volum de “Palma, la ciutat envaïda. Biografia de Ciutat”. Tota una declaració d’intencions d’una obra que va sorgir amb la intenció de convertir-se en una narració col·lectiva de l’evolució de la ciutat.

El passat 29 d’abril es va presentar a la Biblioteca de Cort “La ciutat turística: de 1975 a 2020”, el darrer volum d’aquest projecte de Palma XXI que s’inicià l’any 2016. Coordinada per Jaume Garau i amb una selecció fotogràfica a cura de Jaume Gual, les pàgines de la Biografia fan un recorregut per Palma des de l’assentament romà fins a la COVID-19, passant per la desviació del torrent de sa Riera, la construcció de la murada renaixentista, l’obertura del Gran Hotel o les tertúlies literàries dels anys seixanta del segle XX. Una narració amb protagonistes com Jafudà Cresques, Guillem



Sagrera, Aurora Picornell, Josep Tous i Ferrer o Maria del Mar Bonet. La Biografia de Palma és una història de grans esdeveniments i de noms propis, però també, i potser sobretot, d’una societat col·lectiva i una ciutadania que reclama la seva identitat. Així queda de manifest als darrers capítols d’aquest quart volum amb el moviment cultural amb El Terreno com a centre neuràlgic, les reivindicacions ciutadanes com la del parc de la Mar o les lluites dels darrers anys contra l’especulació urbanística i per una ciutat amb vida de barri.

Més de setanta persones han participat en la redacció dels diferents capítols dels quatre volums de la Biografia, especialistes en diverses disciplines com ara la sociologia, l’arquitectura, l’urbanisme, l’art o la història. “Palma, la ciutat envaïda. Biografia de Ciutat” és una passejada per la vida de la ciutat des del seu naixement fins a la pandèmia, que de ben segur tindrà noves pàgines en aquesta nova ciutat en transició.

*Versió digital disponible gratuïtament a la web de Palma XXI.
Versió impresa, contactar a info@palmmaxxi.com*

LA CIUDAD CUÁNTICA

Por Lourdes Durán

Carpe diem, ¿a qué precio?

Pienso en este nuevo plano de la ciudad por ver de reconocermé viajera en su día a día y que al igual que el mío, y el de miles de personas, certifico que ha cambiado. No la pienso en este año de vacío y silencio, la recorro de nuevo revuelta, pizpireta, primaveral, alterada, sentada en las terrazas en las franjas de horarios que las normas vuelvan a dictar como quien da migajas de pan a las palomas. Palma se prepara para ponerse el bikini. ¿A qué precio?

En la antesala, en el experimento, del festejo del Día del Libro, dos sentimientos se contraponen: la felicidad de que leer vuelve a celebrarse como una fiesta y la preocupación de que en un tris tras nos olvidamos de las cautelas. Liberados de las cárceles de las distancias, asaltamos a degüello los tenderetes, codo a codo con cientos de iguales, a la búsqueda del ejemplar libresco. Olvidamos que el bicho anda suelto y que el ritmo de las vacunas no es el deseado y que tampoco estar pinchados nos garantiza estar libres del virus. Claro que, cómo poner *numerus clausus* entre puestos de libros, tras meses de anclaje al mundo pantalla, sin reconocernos que somos de piel y olemos.

Si en el mundo cuántico no hay zona de confort, tampoco lo hay en las ciudades. Todo se desmonta puesto que somos carne de cambio, átomos inquietos. Hace unos días han sido publicados los resultados que sitúan a Palma como una de las peores ciudades para vivir, concretamente nos colocan en un tercer o segundo puesto, detrás de Madrid y Barcelona. La encuesta de la Organización de Consumidores y Usuarios (OCU) nos suspende en movilidad y en educación, además de recordar lo caro que resulta pagar lo imprescindible, alimentación y vivienda.

Se les preguntó a los encuestados a finales de 2020 pero si retrocedemos en el tiempo, nunca tuvimos unos resultados óptimos. En 2019, nos situaron en el quinto puesto, por déficits parecidos.

¿Recuerdan cuando nos vendieron como el mejor destino, la mejor ciudad para vivir, y empezaron a subir los alquileres, nos echaron para convertir las viviendas en hoteles o en apartamentos camuflados? A zapatazo limpio te sales de la zona de confort.

¿Qué ha aprendido esta ciudad, sus gobernantes, sus inquilinos, de esta dichosa pandemia? Creo, superado el año, que de boquilla hemos memorizado unos cuantos eslóganes como el de vivir al día, que suscribo plenamente aunque me gustaría añadirle un poco de sal y pimienta.



¿Carpe diem para volver a abrirnos de piernas al mismo modelo de crecimiento económico, el turismo como única industria que nos alimente? ¿Carpe diem para un sálvese quien pueda que está decorando una ciudad de terrazas de cartón piedra, donde reina el feísmo y hasta cierto ridículo?

Hace muchos, muchos años, venía Rosario a limpiar a la casa de mis padres. Era una andaluza reservada, amorosa, que yo adoraba. No podía dejar de mirar cómo posaba sus manos de Macarena sobre los objetos. Un día me invitó a su casa. “A merendar”, me anunció. Yo salivé porque sabía que todo lo que hacía Rosario sería como para un día de fiesta. Llegamos a su piso, y recuerdo el olor y la belleza que emanaban de una cocina alicatada en blanco, con unos geranios rojos y aquella luz prodigiosa que entraba por el ventanuco de la pequeña estancia, de un modesto piso del extrarradio que a mí me pareció el cielo. Ni qué decir que la merienda fue un festín.

Relato esto porque en cuestiones de estética no solo cuenta el dinero, son otras las escuadras y tiralíneas que construyen la belleza. Y a ellas me remito cuando pienso en esta ciudad afeada por una terrible crisis que nos ha sacado de la zona de confort en la que nunca deberíamos habernos instalado. ¡Seámos cuánticos y austeros! *Carpe diem*, sí, pero no a cualquier precio.

Nota: La periodista i escriptora Lourdes Durán publica els seus articles cada setmana a la web de Palma XXI, acompanyats per les il·lustracions de Toni Salvà.

CIUTAT

REVISTA DE PALMA



PALMAXXI

www.palmaxxi.com
info@palmaxxi.com